

Γκουσσί: παρίτησα και βιολοντσέλο και γκίμεζ... «πρός μεγάλην χαράν και ήσυχίαν τής οικογενείας μου»....

Μ' όλα αυτά όμως είχε βρεθῆ μὴ ἵπαρξη ποῦ ὑπόμεινε, τί λέω;! ποῦ ἐκτιμοῖσε τὸ παίξιμό μου. Εἶτανε ἓνα μικρὸ φτερωτό: ἓνας σκαραβαῖος τόσος δά, ἴσαμε ἓνα κοινὸ σιτάρι. Ἀπὸ ποῦ εἶχε ξεφουτρώσει, ἀπὸ ποῦ ἐρχότανε, δὲν τὸ ξαίρω. Πολλὲς φορές τότε γύρευα ξεπίτηδες μὲ προσοχὴ σ' ὄλο τὸ σπίτι και δὲν ἔβρισκα οὔτε ἕχνος του. Μόλις ὡστόσο ἄρχιζα μὲ τὸ βιολοντσέλο νά σου τον ξεφύτρωνε ἐκεῖ κοντά μου, στὸ πλάι μου. Γιὰ καιρὸ πίστευα πὼς μπορεῖ νὰ φώλιαζε μὲς στὸ ἴδιο τὸ βιολοντσέλο και πὼς ἐξ αἰτίας τοῦ παιξίματός μου ἔπαιρνε τὰ βονιὰ και στριφογύριζε ἐκεῖ κοντά μου περιμένοντας νὰ παίξω γιὰ νὰ γυρίση στὴ φουλί του. Ὅπως φαίνεται ὅμως δὲ φώλιαζε στὸ βιολοντσέλο, ἀλλὰ κάπου μὲς στὰ σανίδια και τὸ ἠχολόγημα τοῦ βιολοντσέλου μου ἀντὶ νὰ πὸν ἀποδιώχνη, τὸν ἐτραβοῦσε. Ἐρχότανε κοντά μου, πετοῖσε γύρω στὸ πόδι τοῦ βιολοντσέλου, ἢ καθότανε κάπου ἀκίνητος, ἀκούοντας μὲ μεγάλη προσοχὴ. Εἶν' ἡ ἀλήθεια ὅμως, πὼς μερικὲς νύκτες οὔτε αἰτουνοῦ δὲν τοῦ ἀρέσανε. Εἶτανε μάλιστα ἓνα «μὲ εἰς ἕφρεσι» ποῦ τσίριζε ὀλοσδιόλου ἄσχημα, και ποῦ ἅμα τὰκουγε, κατέβαινε πὸ χαμηλά και ἔπαιρνε ὀλοφίνερα στάση διαμαρτυρίας.

Ὡστόσο γενικά, τὸ παίξιμό μου, χωρὶς ἀμφιβολία, τοῦ ἄρεσε. Ἐνας σκαραβαῖος καφετής, μὲ μαῖρες βοῦλες, ποῦ κίθεται ἡμερωμένος και φρόνιμος. Ὁ λόγος τῆς μητέρας: τὸν ἀποχάζωνε ἡ μουσική. Και δὲ φοβότανε διόλου τὸν ἔπαιρνα στὸ χέρι μου και περπατοῦσε ἤσυχα στὰ δάχτυλά μου. Μιὰ μέρα τὸν κοίταξα μὲ τὸ φακό. Δὲν εἶχε οὔτε νύχια γαμψά, μήτε σαγόνια σκληρά: δὲν μπορούσε νὰ εἶναι βλαβερὸς. Δὲν εἶναι λόγος, και βλαβερὸς ἂν εἶτανε, ὄλο φίλοι θὰ μέναμε. Παρακαλῶ, εἶτανε ἡ μόνη ἵπαρξη ποῦ ἐκτιμοῖσε τὸ μουσικὸ μου ἔλαντο. Μὴν ξαίροντας πὼς τὸν λένε, τὸν ἐβάρησα: Πίκ' και φώναξα τοὺς δικούς μου και τοὺς τὸν ἔδειχνα «Νὰ ὁ Πίκ' - ἔφτασε ὁ Πίκ'». Μιὰ μέρα τὸν ἀναξήτησα σ' ἓνα λεύκωμα ἐντομολογίας. Τότε βρήκα. Ζῆ μὲς στὰ σανίδια και ἔχει ὁ δυστυχισμένος τρία ὀνόματα λατινικά, ποῦ τυπωμένα μὲ γράμματα μικρὰ πίνουν ἐφτὶ ὄχτι φορές και παραπίνου τόπο, ἀπ' ὅσο πίνει τὸ σῶμα του. ... Μάλιστα. Εἶτανε πραγματικὰ μὴ ἵπαρξη ποῦ τῆς ἄρεσε τὸ πὼς παίξω ἔννοεῖται ὅμως πὼς γιὰ χατήρι ἐνὸς σκαραβαῖου δὲν μπορούσα νὰ τυρανῶ ὄλη μου τὴν οικογένεια.

Ἐδῶ και δυὸ χρόνια, ἀφοῦ μοῦ πέρασε ὁ θυμὸς μου κατὰ τοῦ Γκουσσί, σκέφτηκα νὰ τοῦ χαρίσω τὸ βιολοντσέλο. Συναντώντας λοιπόν, μιὰ μέρα, ἓναν ἄλλο τσιγγάνο, τοῦ εἶπα νὰ μοῦ

τὸν στείλῃ στὸ σπίτι, γιατί ἔχω νὰ τοῦ δώσω κάτι....

— Τὸν Γκουσσί θέτε: Ἄμ' πέθαινα ἔδῶ κ' ἓνα χρόνο ὁ καιμένος!

Ἐκτοτες μεταίφερα τὸ βιολοντσέλο στὴν ἀποθήκη τῶν ἀχρήστων. . . Και τώρα εἶναι ἀπορριμμένο κει κάπου σὲ μιὰ γωνιά, σκονισμένο κ' ἐγκαταλειμμένο, μὲ τὶς δύο χορδὲς πιασμένες και κορμασμένες σ' ἓνα πλάι θλιβερά.

Μετάφραση ἀπ' τὸ Ρομμανιζὸ
Μπρασὸβ Γενάρης 1980

B. ΚΟΥΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΥ

Γαλόνια του Δυσέα ἀνβάλτε και σπιροῦνια,
κ' οἱ Σάτυροι ἀν ἀλλάξουν σε Πιερότους κ' [κουδοῦνια,

κ' ἔπειτα ἀν γίνουν μερικοί
θηλυκοί

που να πηδουν διο διό τους ἀγκιλια
ταγκο ἐνω παιανίζουν τα βιολια,

ἔχοντας κ' ἀρχιβιολιτζοῦ μια Ελένη που ναν
[τινε λεν

Héléne,

κ' ἂν βγάξει ο Κύνκλωπας ψιλὴ κ' ἐβγενικια φωνη
οσάκισ το Δυσέα ἀντιφωνει,
μάλιστα τότες του Ευριπίδη η κομωδία θα γίνει
ὀπως ο Θρύλος Ἄλκης τὴν ἐγκρίνει.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Σ Τ Ρ Ο Υ Γ Γ Α

Ἡ λέξη στρούγγα δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴ λέξη τρώγλη δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὸ συνεχικὸ προστιθεμένο φθόγγο γ ἀναπτύσσεται ἓνας λαρυγγικός ν, ποῦ ἐπειδὴ κιάφτος συνεχικός, κίνει τὸ κατοπινὸ του γg σιγμικὸ γιὰ ξέμοιασμα.

Ἄλλα παραδείγματα ποῦ ἀναπτύσσεται λαρυγγικὸ ν πρὶν ἀπὸ τὸ γ μαζέψαμε ὡς τὴν ὥρα ἐτοῦτα: μογιάλος|μογγιάλος, φραγέλι|φραγγέλι, βιγλιζῶ|βιγγλιζῶ, (ἀ)σπαράγι|σπαράγγι, ἱγλι|ἱγγλι, λέγω|λέγγω, δεντρογαλιά|δρουγγαλιά (Μπονιντῶνας), λαγόνι|λαγγόνι, τρώγω|τρώγγω (Καπαδοκία), φραγόνι|φραγγόνι, φραγοστάφινα|φραγγοστάφινα, καταφύνη|καταφύγγι, ἀγοριδα|ἀγγουριδα (Θήρα), ἀγωρος|ἀγγουρος (Κρήτη), ἀγρίφι|ἀγγρίφι, αἶγα|αἶγγα (=δεντρόνα, κίτρινη βιόλα), πρόσφινας|πρόσφιγγας κτλ.

Πολλά ἀπὸ ἀφτὰ κατόπι παραμοιάζοντας φθονογικά παρανοηθήκανε και ξηγηθήκανε μὲ τὴν παρετυμολογία λ. χ. φραγγοστάφινα: φραγοστάφινα κτλ. (Γ.Ε. γ', 173). Στὴν τρώγλη]στρωγγλα τὸ ἀρχικὸ σ εἶναι τοῦ ἀφθου (Γ.Γ.Ε. β', 169). Ὁ φθόγγος ω (δηλ. ο) ἔγινε οὐ ἀπ' τὸ τὸ κατοπινὸ γ, σίγκρ. ρ ὡ γ α] ρ ο ὡ γ α (Κάλυμνο) dugana)ντουγάνα (Ἐφράνησα) κτλ. και τέλος σιωπήθηκε τὸ λ γιὰ ξέμοιασμα ἀπὸ τὸ πρωτοτερονὸ ρ(*). Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ ποῦμε πὼς τὸ πρωτόκλιτο η τῆς τρώγλης γίνεται α στὴ στρωγγα ἀπ' τὸν πληθυντικὸ.

M. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

(*) Στὸ ἀ γ ρ ἄ β α ν ο] ἀ γ γ ρ ἄ β α ν ο (Κρήτη) ἀποσιωπάται τὸ ρ ἀπ' τὸ ν.